

Granskning av intern kontroll vid bidragsgivning till föreningar

KS 2021/221-5

Lindesbergs kommuns revisorer

November 2021

Projektledare, Petra Ribba

Projektmedarbetare, Sara Sommarin

Kvalitetssäkrare, Marie Lindblad, certifierad kommunal revisor

Sammanfattning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Lindesbergs kommun genomfört en granskning av den interna kontrollen vid bidragsgivning till föreningar. Syftet med granskningen är att bedöma om tillväxtnämnden säkerställer en tillräcklig intern kontroll gällande hantering av bidrag till föreningar.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att tillväxtnämnden **ej** säkerställer en tillräcklig intern kontroll gällande hantering av bidrag till föreningar. Nedan ses bedömning för varje revisionsfråga. För fullständiga bedömningar se respektive revisionsfråga i rapporten eller det avslutande avsnittet "Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor".

Revisionsfrågor	Bedömning	
Finns dokumenterade riktlinjer och rutiner som ligger till grund för beslut och utbetalning av föreningsbidrag?	Delvis	
Följs upprättade riktlinjer och rutiner av förvaltningen?	Nej	
Uppfyller ansökningarna krav i beslutade riktlinjer?	Delvis	
Finns kontroller som säkerställer att utbetalningar sker till rätt förening och enligt nämndens beslut?	Nej	
Genomförs tillräckliga kontroller för att säkerställa att av nämnden utbetalda föreningsbidrag används till det ändamål som de beviljats för?	Nej	
Sker en tillräcklig uppföljning och återrapportering av bidrag till nämnden?	Delvis	

Rekommendationer

Utifrån granskningens iakttagelser och bedömningar rekommenderar vi tillväxtnämnden att:

- Revidera riktlinjen för föreningsbidrag samt förtydliga ansvarsfördelning utifrån att bidragsgivning till föreningar hanteras av tillväxtnämnden samt att säkerställa att riktlinjer för föreningsbidrag samt delegationsordning överensstämmer gällande delegation.
- Säkerställa att dokumenterade rutiner upprättas för hantering av bidragsgivningens samtliga delar samt säkerställa en efterlevnad till dokumenten.

- Ta fram och dokumentera rutin för kontroll av att utbetalning sker till rätt förening och enligt nämndens beslut samt att inkludera kontrollen i nämndens internkontrollplan.
- Aktivt genomföra de kontroller som är medtagna i riktlinjen för att säkerställa att nämndens utbetalda föreningsbidrag används till det ändamål som det har beviljats för samt att säkerställa att kontrollerna dokumenteras på ett enhetligt sätt.
- Säkerställa att struktur för rapportering fastställs och efterlevs

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Inledning	4
Bakgrund	4
Syfte och revisionsfrågor	5
Revisionskriterier	5
Avgränsning	5
Metod	5
Granskningsresultat	6
Riktlinjer och rutiner	7
Efterlevnad av riktlinjer och rutiner	8
Ansökningarna uppfyller fastställda krav	10
Kontroller av korrekta utbetalningar	12
Kontroller av användandet av bidrag	13
Uppföljning och återrapportering	13
Samlad bedömning	16
Rekommendationer	16
Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor	17

Inledning

Bakgrund

Inom kultur- och fritidsområdet hanteras stora utbetalningar i form av bidrag till föreningar. Nivåerna skiljer sig åt i Sveriges kommuner och bygger på lokalt antagna riktlinjer. Ur ett styrningsperspektiv såväl som ur ett medborgarperspektiv är det av stor vikt att bidragsgivningen styrs av tydliga och ändamålsenliga riktlinjer och policys. Av dessa bör det framgå hur beslut om bidrag ska fattas samt villkor för uppföljning och kontroll av att lämnade bidrag brukas i enlighet med beviljad ansökan.

En tillförlitlig och säker hantering av dessa bidrag är viktig ur flera aspekter. En bristande intern kontroll på området medför ökad risk för oegentligheter och i förlängningen förtroendeskadliga konsekvenser för kommunen.

I Lindesbergs kommun är det tillväxtnämnden som ansvarar för bland annat vuxenutbildning, arbetsmarknad, kommunal kultur- och fritidsverksamhet och kommunens turistverksamhet.

Av regler och villkor för föreningsbidrag framgår bl.a. att föreningsbidragen ska främja:

- Barn och ungas deltagande i kultur och fritidsaktiviteter
- Kommuninvånarnas folkhälsa
- Jämställdhet och etnisk mångfald
- Breddidrott och elitutveckling
- Mångfald inom kulturområdet från bredd till spets.

Kommunen vill med sina olika bidragsformer i första hand stödja verksamhet som vänder sig till barn och ungdomar i åldern 3-20 år.

Revisorerna har utifrån väsentlighet och risk beslutat att genomföra en granskning avseende tillväxtnämndens arbete med intern kontroll vid bidragsgivning till föreningar.

Syfte och revisionsfrågor

Granskningens syfte är att bedöma om tillväxtnämnden säkerställer en tillräcklig intern kontroll gällande hantering av bidrag till föreningar.

För att besvara syftet har följande revisionsfrågor formulerats:

- Finns dokumenterade riktlinjer och rutiner som ligger till grund för beslut och utbetalning av föreningsbidrag?
- Följs upprättade riktlinjer och rutiner av förvaltningen?
- Uppfyller ansökningarna krav i beslutade riktlinjer?

- Finns kontroller som säkerställer att utbetalningar sker till rätt förening och enligt nämndens beslut?
- Genomförs tillräckliga kontroller för att säkerställa att av nämnden utbetalda föreningsbidrag används till det ändamål som de beviljats för?
- Sker en tillräcklig uppföljning och återrapportering av bidrag till nämnden?

Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som bildar underlag för revisionens analyser och bedömningar.

- Lidesberg kommuns riktlinjer för föreningsbidrag
- Kommunens regler för ekonomisk förvaltning
- Andra styrande dokument av relevans för området

Avgränsning

Granskningen avser tillväxtnämnden och avgränsas till räkenskapsåret 2021.

Metod

Granskningen har genomförts genom dokumentstudier avseende styrdokument och rutiner, protokollsgranskning samt intervjuer med ekonom, fritidskonsulent och kultur- och fritidschef. Granskning av protokoll har genomförts för året 2021. Vid tidpunkt för granskningen var sammanträdet i oktober 2021 det senast genomförda.

Stickprovsgranskning (totalt 12 stycken) har även genomförts. Fördelning och urval har skett utifrån bedömning av risk och väsentlighet samt belopp.

De intervjuade har beretts möjlighet att sakgranska rapporten.

Granskningsresultat

Organisation och uppdrag

Vid årsskiftet 2020/2021 omvandlades tillväxtutskottet till tillväxtnämnden efter beslut av fullmäktige vid sammanträdet i september 2020, §77. Tillväxtutskottet var tidigare ett utskott underliggande kommunstyrelsen.

I reglementet för tillväxtnämnden (antaget av fullmäktige i december 2020, §163) fastställs att nämnden bl.a. ansvarar för att:

- Stödja förenings- och fritidsverksamhet.
- Bevilja bidrag till föreningar och organisationer.

I tillväxtförvaltningen är det kultur- och fritidsenheten som ansvarar för ovanstående ansvarsområden.

Statistik

I nedanstående tabell redovisas de aktuella bidragsformerna i Lindesberg, förutom bidragsformen "Aktivitetsbidrag". Bidragsformen är aktuell men utbetalas sedan 2020 utifrån tidigare års fördelning (d.v.s. per schablon). Ansökningar för att ta del av bidragsformen har därmed inte upprättats under vår granskningsperiod. Bakgrunden till beslutet är pandemin.

Tabell 1. Översikt av bidragsformerna 2021

Bidragsformer	Antal sökta	Antal avslag (ansökningar som avslagits helt)	Totalt beviljat belopp per bidragsform (kr)
Bidrag till kultur- och fritidsarrangemang	4	2	60 000
Bidrag till social verksamhet	3	1	25 000
Driftsbidrag	40	6	685 000
Investeringsbidrag	10	2	289 550
<i>Totalt</i>	<i>57</i>	<i>11</i>	<i>1 059 550</i>

I ovanstående tabell redovisas även, utöver bidragsformerna, antalet ansökningar och avslag som gjorts under 2021 samt totalt beviljat belopp per bidragsform. Utdrag ur kommunens databas gjordes per 21 september 2021.

Riktlinjer och rutiner

Revisionsfråga 1: Finns dokumenterade riktlinjer och rutiner som ligger till grund för beslut och utbetalning av föreningsbidrag?

lakttagelser

I "Regler och villkor för föreningsbidrag" framgår riktlinjerna för föreningsbidrag. Riktlinjerna reviderades senast av dåvarande tillväxtutskottet vid sammanträdet i januari 2016, §10 men genomgick under 2020 redaktionella förändringar.

Följande avsnitt beskrivs i riktlinjerna:

- Allmänna villkor och bestämmelser för föreningsbidrag
- Granskning och uppföljning
- Ansökan och handläggning av föreningsbidrag
- Lindesbergs kommuns bidragsformer

I riktlinjerna beskrivs målen med föreningsbidragen, skyldigheter för föreningar som blivit beviljade bidrag, uppföljning, ärendegången för en ansökan samt förutsättningar och villkor för de olika bidragsformerna som finns i Lindesberg. Syftet med föreningsbidragen i Lindesberg är enligt riktlinjerna att "stödja ideella föreningar och organisationer med säte i Lindesbergs kommun". Därutöver framhålls att kommunen genom bidragen vill ge föreningslivet förutsättningar att genomföra utvecklande och förebyggande verksamhet av god kvalitet.

Av riktlinjerna för föreningsbidrag fastställs att alla bidragsansökningar ska ske digitalt via den webbaserade applikationen: "Aktivitetskort på Nätet" (ApN). Applikationen tillhandahålls av Umeå kommun och alla handlingar uppges vid intervju finnas lagrade på Umeås servrar. Inom ramen för granskningen har vi erhållit tillgång till systemet. Av de intervjuade beskrivs applikationen som lättanvänd, och frågor kopplade till systemanvändning inkommer enligt uppgift sällan.

Ansvarsfördelningen för utbetalning av föreningsbidrag finns fastställt i delegationsordningen i avsnitt "Föreningsbidrag" samt i riktlinjerna för föreningsbidrag i avsnitt "Handläggning och beslut". Delegationsordningen antogs av nämnden i januari 2021, §2.

I *delegationsordningen* framgår att fritidskonsulent (på vidaredelegation) kan besluta "enligt antagna riktlinjer för verksamheten" samt att förvaltningschef har delegation att besluta "utöver antagna riktlinjer för verksamheten till ett belopp av högst 50 tkr". Vilka riktlinjer som det hänvisas till preciseras inte i delegationsordningen.

I *riktlinjerna för föreningsbidrag* framgår att beslut om bidragsansökningar fattas av tillväxtförvaltningen, tillväxtutskottet och av kommunstyrelsen. Tillväxtförvaltningen beslutar om belopp upp till 50 tkr, utskottet om belopp mellan 50 tkr - 100 tkr och kommunstyrelsen beslutar om belopp överstigande 100 tkr.

Vid intervju uppges att fritidskonsulent kan besluta om bidragsansökningar upp till 50 tkr och förvaltningschef kan besluta om ansökningar mellan 50 tkr - 100 tkr. Bidragsansökningar överstigande 100 tkr ska nämnden ta beslut om.

Som en del i granskningen har underlag såsom attestordning eller motsvarande efterfrågats vid tid för granskning men inte erhållits. I samband med faktagranskning

bifogade verksamheten däremot ett upprättat dokument som översiktligt beskriver hur attestanter utses och vilka uppgifter som mottagsattestant resp. beslutsattestant är tilldelade. Av dokumentet framgår att mottagsattestanten ska intyga att varan/tjänsten kommit kommunen tillgodo och att fakturan är korrekt medan beslutsattestanten ska godkänna kontering och signera fakturan. Dokumentet uppges vara upplagt på kommunens intranät.

Av de intervjuade uppges att fritidskonsulent efter beslut om beviljat bidrag upprättar ett betalningsunderlag som bifogas till en konsumentrådgivare som registrerar uppgifterna i ekonomisystemet (d.v.s. upprättar en utanordning). Rådgivaren genomför inga kontroller av erhållna uppgifter. Fritidskonsulent mottagsattesterar därefter utanordningen och slutligen beslutsattesterar kultur- och fritidschefen utbetalningarna.

Bedömning

Finns dokumenterade riktlinjer och rutiner som ligger till grund för beslut och utbetalning av föreningsbidrag?

Delvis

Utifrån ovanstående iakttagelser bedömer vi revisionsfrågan som delvis uppfylld.

Vi konstaterar att det finns dokumenterade riktlinjer och rutiner för beslut av föreningsbidrag. Vi noterar dock att riktlinjer inte reviderats av den nuvarande nämnden (tillväxtnämnden) och vill framhålla vikten av aktuella styrande dokument. Vi konstaterar att ansvarsfördelningen i riktlinjen och delegationsordningen inte stämmer överens och att riktlinjen hänvisar till tillväxtutskottet som inte längre finns. Det är en tydlig brist att efterlevnaden till delegationen brister. Det finns en rutin för utbetalning dock saknar vi upprättade riktlinjer för attestering samt riktlinjer för hantering av avslag. Vi noterar att det finns en upprättad attestbeskrivning.

Efterlevnad av riktlinjer och rutiner

Revisionsfråga 2: Följs upprättade riktlinjer och rutiner av förvaltningen?

Iakttagelser

Av intervjuer ges en bild av att upprättandet av riktlinjen ses som positivt och att det arbetas aktivt mot att främja fastställda mål och beslutat syfte i linje med riktlinjen. Samtidigt framkommer att riktlinjen inte efterlevs till fullo. En anledning till att riktlinjen inte efterlevs helt är enligt uppgift från fritidskonsulent att den i vissa delar ses som inaktuell. Behovet av att uppdatera riktlinjen har inte tagits upp med nämnden.

I nedanstående avsnitt redovisas ett *urval* av de iakttagelser som gjorts under intervjuer och dokumentanalys med bäring på efterlevnad av riktlinjer och rutiner. Urvalet har viktats mot brister i efterlevnaden med anledning av att flertalet brister noterats under granskningen.

- Enligt riktlinjerna ska en ansökan om bidrag enbart tas emot digitalt. Till ansökan ska alltid föreningens verksamhetsberättelse, årsmötesprotokoll, resultat- och balansräkning samt revisionsberättelse bifogas. Fullständiga ansökningshandlingar

ska vara tillväxtförvaltningen tillhanda senast det datum som anges i bidragsbestämmelserna eller som meddelas på annat sätt. Sen inkommen ansökan ska *inte* behandlas. Vid intervjuer uppges att det finns ett "visst svängrum" gällande bifogade bilagor. Har föreningen ex. ansökt om bidrag tidigare och ses som känd uppges att bilagor inte alltid krävs. Därtill anges att eventuella glömda bilagor kan kompletteras antingen via mejl till fritidskonsulent, via systemet eller laddas upp separat. En systematik kring att kontrollera att samtliga bilagor bifogats och att ansökan är komplett anges inte finnas. Avseende huruvida sent inkomna ansökningar behandlas framhålls att det är sällan som ansökningar är sena samt att en del bidrag har en löpande ansökningstid (investeringsbidrag och bidrag till kultur- och fritidsarrangemang). Vid de fall en ansökan är sen anges att det är möjligt att flytta ansökan till nästkommande budgetår.

- Enligt riktlinjerna ska föreningen ha ett på föreningen registrerat plus- eller bankgirokonto dit utbetalning kan ske. Vid intervju framkommer att vissa föreningar använder bankkonto istället för plus- eller bankgiro vilket inte gör det möjligt att kontrollera motpart vid utbetalning till bankkonto. Betalningar till föreningar med bankkontonummer har enligt uppgift inte genomförts innevarande år. Vid intervju uttrycks en önskan kring att helt upphöra med att genomföra utbetalningar till bankkontonummer.
- Enligt riktlinjerna ska tillväxtförvaltningen varje år välja ut föreningar som blivit beviljade bidrag för särskild granskning. Enligt intervjuer anges att skrivelsens syfte är att ha en avskräckande effekt på eventuellt fusk. Uppföljning/granskning av utbetalade bidrag anges aldrig ha genomförts.
- Av både intervjuer och av dokumentanalys framgår att fritidskonsulent har delegation att besluta om bidragsansökningar upp till 50 tkr. Enligt uppgift av de intervjuade följs inte beslut om beloppsgränser till fullo. I samtliga fall uppges att detta skett i samförstånd med förvaltning/nämnd. Det avgörande har varit enligt intervju att beslut om belopp ryms inom den budgetram som beslutats av nämnden. Beslut gällande investeringsbidrag och bidrag för kultur- och fritidsarrangemang anges alltid gå via nämnden eftersom de ansökta bidragsbeloppen ofta är stora.

Bedömning

Följs upprättade riktlinjer och rutiner av förvaltningen?

Nej

Utifrån ovanstående iakttagelser bedömer vi revisionsfrågan som ej uppfylld.

Vi noterar att riktlinjen till viss del efterlevs men vår bedömning är att efterlevnaden till riktlinjen har så pass många brister att vi bedömer revisionsfrågan som ej uppfylld. Vi noterar att frågan om uppdatering av riktlinjerna inte har lyfts trots att det uppmärksammats att vissa delar är inaktuella och i behov av revidering.

Ansökningarna uppfyller fastställda krav

Revisionsfråga 3: Uppfyller ansökningarna krav i beslutade riktlinjer?

Iakttagelser

Som en del i att kontrollera följsamheten av beslutade riktlinjer har vi genomfört stickprov av totalt 12 bidragsansökningar, varav tio beviljade och två avslag. Den granskade perioden är år 2021 och bidragsformerna som granskats är: driftsbidrag och investeringsbidrag.

Urvalet av stickproven har gjorts med hänsyn till storleken av bidragsansökningarna. Det totala utbetalda beloppet som har granskats är 652 tkr, där det lägsta utbetalda beloppet uppgår till ca 18 tkr och det högsta till 200 tkr.

Kontroller

Totalt har tre kontroller genomförts: kontroll av ansökan, kontroll av efterlevnad och kontroll av beslut.

För kontroll av *ansökan* har vi granskat huruvida korrekta bilagor bifogats (ex. årsmötesprotokoll och verksamhetsberättelser). *Efterlevnad* har kontrollerats genom en jämförelse mot specifika bidragsregler som är fastställda i riktlinjerna. Kontroll av *beslut* har kontrollerats mot bestämmelser i delegationsordningen.

Resultaten av stickproven för beviljade ansökningar presenteras i nedanstående tabell. Ansökningar som fick avslag behandlas i den senare delen av detta avsnitt.

Tabell 2. Stickprovgranskning för beviljade bidragsansökningar

Stickprov	Bidragsform	Belopp (kr)	Kontroll ansökan	Kontroll efterlevnad	Kontroll beslut
1	Investeringsbidrag	40 000	Ej uppfyllt	Uppfyllt	Uppfyllt
2	Investeringsbidrag	25 000	Ej uppfyllt	Uppfyllt	Uppfyllt
3	Investeringsbidrag	19 200	Ej uppfyllt	Ej uppfyllt	Uppfyllt
4	Investeringsbidrag	18 350	Ej uppfyllt	Ej uppfyllt	Uppfyllt
5	Investeringsbidrag	150 000	Ej uppfyllt	Uppfyllt	Uppfyllt
6	Driftsbidrag	200 000	Ej uppfyllt	Uppfyllt	Ej uppfyllt
7	Driftsbidrag	50 000	Ej uppfyllt	Uppfyllt	Uppfyllt
8	Driftsbidrag	50 000	Ej uppfyllt	Uppfyllt	Uppfyllt
9	Driftsbidrag	50 000	Ej uppfyllt	Uppfyllt	Uppfyllt
10	Driftsbidrag	50 000	Ej uppfyllt	Uppfyllt	Uppfyllt
Totalt		652 550			

Resultat

Nedan presenteras ett urval av iakttagelser som gjorts vid vår stickprovsgranskning:

- Samtliga ansökningar uppvisar brister avseende bifogade bilagor (ex. årsmötesprotokoll och resultat- och balansräkning).
- Enligt beslutade riktlinjer får beviljat belopp högst uppgå till 75 procent av den totala investeringskostnaden. Enligt underlag för ansökningarna noteras däremot en avsaknad av offert eller andra uppgifter som kan styrka den totala kostnaden vilket medför att vi inte kan verifiera hur stor andel som är beviljad.
- Enligt beslutade riktlinjer får investeringen inte påbörjas förrän ansökan är beviljad. För ett stickprov har en faktura bifogats i ansökan som visar på att investeringen påbörjats innan ansökan upprättades.
- Enligt beslutade riktlinjer och delegation är det nämnden som ska besluta om bidragsansökningar överstigande 100 tkr. Två stickprov som valts ut överstiger gränsen. För ett stickprov (nr 6) finner vi inga underlag som verifierar att nämnden beviljat ansökan.

Vi har även genomfört två stickprov utifrån ansökningar som fått avslag, en ansökan gällande driftsbidrag och en ansökan gällande investeringsbidrag. Av riktlinjerna för föreningsbidrag specificeras inte hur ett avslag av en ansökan ska ske/meddelas. Kontrollen som genomförts har syftat till att granska i vilken omfattning anledningen till avslag tydligt framkommer. Resultat redovisas nedan:

- *Stickprov 1* - I ansökan framgår att villkoren för bidraget inte uppfyllts. Exakt vilka villkor som det syftas på preciseras inte.
- *Stickprov 2* - I ansökan framgår att föreningen under dåvarande år redan erhållit bidrag om 42 tkr. Därtill anges att ingen redovisning för det redan erhållna bidragen lämnats.

Vid intervju anges att avslag kommuniceras både muntligen och skriftligen. Därtill anges att beslutade avslag föregås av dialog med föreningen vilket medför att föreningen ofta är införstådd med den bakomliggande anledningen till att en ansökan fick avslag.

Bedömning

Uppfyller ansökningarna krav i beslutade riktlinjer?

Delvis

Utifrån ovanstående iakttagelser bedömer vi revisionsfrågan som delvis uppfylld.

Vår bedömning baseras på resultatet från den genomförda stickprovsgranskningen. Vi noterar att samtliga stickprov visar på brister gällande kontroll av ansökan. Vi noterar att två stickprov brister i vår kontroll av följsamhet till bidragets specifika bidragsregler i riktlinjen samt att alla ansökningar utom en efterlever delegationsordningen.

Kontroller av korrekta utbetalningar

Revisionsfråga 4: Finns kontroller som säkerställer att utbetalningar sker till rätt förening och enligt nämndens beslut?

Iakttagelser

I reglementet för intern kontroll (antagen i juni 2014, KF §105) fastställs att nämnder ska upprätthålla en tillfredsställande intern kontroll vilket bl.a. innebär att säkerställa efterlevnad av riktlinjer samt en ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet. Att bedriva en ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet innebär enligt reglementet att "ha kontroll över ekonomi, prestation och kvalitet". Därtill beskrivs att bedrivandet av intern kontroll innebär att vid behov utfärda regler och anvisningar för den egna interna kontrollens organisation.

Det finns enligt uppgift av de intervjuade en rutin gällande utbetalning av föreningsbidrag, rutinen är däremot inte dokumenterad. Inom ramen för granskningen har attestordning eller motsvarande efterfrågats men inte erhållits. Som framgår i revisionsfråga 1 finns en översiktlig beskrivning upprättad gällande attestanternas uppgifter. Av beskrivningarna specificeras inte ex. vilka kontroller som ska vara genomförda för att kunna intyga att en vara/tjänst kommit kommunen tillgodo.

Av de intervjuade uppges att konsumentrådgivaren (som upprättar utanordningar) inte genomför någon kontroll av de uppgifter som denne erhåller från fritidskonsulent. Istället anges fritidskonsulenten vara den som kontrollerar utanordningens korrekthet i samband med att denne mottagsattesterar. Vid tillfälle för beslutsattestering av utbetalningen uppges att beslutsattestanten (kultur- och fritidschef) erhåller uppgifter gällande föreningens namn och det belopp som ska betalas. Därtill uppges att beslutsattestanten kan se bidragsformen om konsumentrådgivaren registrerat uppgiften i utanordningen. Beslutsattestanten genomför ingen kontroll av uppgifterna mot underlag eller beslut.

Som en del i granskningen har vi granskat den interna kontrollplanen 2021 (antagen i mars 2021, §20). Inget av de fastställda kontrollmomenten har bäring på föreningsbidrag, uppföljning av nämndsbeslut eller utbetalning.

Bedömning

Finns kontroller som säkerställer att utbetalningar sker till rätt förening och enligt nämndens beslut?

Nej

Utifrån ovanstående iakttagelser bedömer vi revisionsfrågan som ej uppfylld.

Vår bedömning baseras på att det saknas en kontroll av att utbetalningar sker till rätt förening och enligt nämndens beslut. Vi noterar att det finns en viss kontroll i samband med attest med att belopp samt förening stämmer. Denna kontroll baseras dock inte på underlaget för beslutet. Vi bedömer det som en brist att en dokumenterad rutin för utbetalning av bidrag saknas.

Kontroller av användandet av bidrag

Revisionsfråga 5: Genomförs tillräckliga kontroller för att säkerställa att av nämnden utbetalda föreningsbidrag används till det ändamål som de beviljats för?

Iakttagelser

Av riktlinjen för föreningsbidrag framgår att:

- Tillväxtförvaltningen äger rätt att begära in underlag av betydelse för ekonomiskt stöd av en förening som blivit beviljad bidrag.
- Tillväxtförvaltningen varje år ska välja ut föreningar som erhåller bidrag för särskild granskning.

Av de intervjuade framgår att uppföljning/granskning av utbetalade bidrag aldrig har genomförts. Skrivelsen syftar istället på att ha en avskräckande effekt på eventuella föreningar som vill fuska.

I avsnittet om specifika bidragsregler för investeringsbidrag, som beskrivs i riktlinjen för föreningsbidrag, framgår att föreningar som blivit beviljade bidrag är skyldiga att senast en månad efter investeringen lämna en redovisning till tillväxtförvaltningen. Vid intervju uppges att skrivelsen inte innebär ett egentligt krav men att föreningar kan skicka ex. relevanta underlag såsom ex fakturaunderlag. Det tydliggörs att skrivelsen *inte* syftar på en ekonomisk redovisning.

Bedömning

Genomförs tillräckliga kontroller för att säkerställa att av nämnden utbetalda föreningsbidrag används till det ändamål som de beviljats för?

Nej

Utifrån ovanstående iakttagelser bedömer vi revisionsfrågan som ej uppfylld.

Vår bedömning baseras på att det inte genomförs någon kontroll för att säkerställa att nämndens utbetalda föreningsbidrag används till det ändamål som de beviljats för. Vi noterar att riktlinjen hanterar förvaltningens rätt att begära in underlag för kontroll samt att de varje år ska välja ut föreningar för särskild granskning, detta har dock inte genomförts.

Uppföljning och återrapportering

Revisionsfråga 6: Sker en tillräcklig uppföljning och återrapportering av bidrag till nämnden?

Iakttagelser

Utifrån protokollgranskning noteras att nämnden tagit del av nedanstående med bäring på föreningsbidrag:

- (2021-03-09, USS §10) - Verksamhetsberättelse 2020 för tillväxtförvaltningen. I rapporten konstateras att förvaltningen under våren gjort förskottsutbetalningar i syfte att täcka upp för uteblivna intäkter.
- (2021-05-11, §37) - Uppföljning och analys per mars 2021. I rapporten framgår att föreningsbidrag för 2021 inte utbetalats ännu.
- (2021-06-16, §43) - Lägesrapport per april 2021. Rapporten konstaterar att i princip all föreningsverksamhet är pausad.

Tillväxtnämnden har vid sitt sammanträde 2021-10-12 behandlat ett utkast av delårsrapporten per augusti 2021. I utkastet konstateras att pandemin haft en negativ påverkan på föreningsverksamheten som fram tills i somras pausats. Därtill uttrycks en oro kring huruvida personer som tidigare varit aktiva inom föreningslivet kommer att komma tillbaka. Protokollet från sammanträdet hade ännu inte offentliggjorts vid tidpunkt för vår granskning. I samband med faktagranskning framhålls av verksamheten att den uppföljning som beskrivs gällande föreningsengagemanget är en generell omvärldspaning.

Vid intervju uppges att föreningsbidrag från 2021 ingår i kultur- och fritidsenhetens budget. I den ekonomiska uppföljningen redovisas enbart enhetens uppföljning. Särskild post för föreningsbidrag framgår inte. Granskning av rapporterna om uppföljning och analys samt lägesrapport verifierar detta. Vidare anges vid intervju att konkret uppföljning av föreningsbidragen enbart ges till nämnden vid större avvikelser.

På verksamhetsnivå anges att samtliga bidrag har samma kostnadsställe men är registrerade på olika koder/aktiviteter. Aktiviteterna härrör de olika bidragsformerna som finns i kommunen, ex. aktivitetsbidrag och investeringsbidrag. Uppföljning av föreningsbidrag görs månadsvis av ekonom, i de fall avvikelser uppstår informeras fritidskonsulent samt kultur- och fritidschef. Ekonom deltar på nämndsammanträden där ekonomin följs upp, vilket sker ca fem gånger per år.

Enligt Kommunallagen (2017:725) kap.6 § 40 är nämnden ålagd att besluta om i vilken utsträckning och hur beslut som fattats med stöd av delegation ska återrapporteras. Nämndens skyldighet återges även i tillväxtnämndens delegationsordning. Vid granskning av delegationsordningen noteras en avsaknad av när/hur besluten ska återrapporteras till nämnden. Istället anges i delegationsordningen hur kommunstyrelsen ska erhålla anmälningsärenden.

Vid intervju uppges att beslut som fattats med stöd av delegation visserligen ska anmälas till nämnd men att detta inte genomförs systematiskt.

Bedömning

Sker en tillräcklig uppföljning och återrapportering av bidrag till nämnden?

Delvis

Utifrån ovanstående iakttagelser bedömer vi revisionsfrågan som delvis uppfylld.

Vår bedömning baseras på att tillväxtnämnden löpande får information under året gällande föreningsbidrag. Vi noterar dock att nämnden inte får återrapportering om det ekonomiska utfallet för föreningsbidrag eller beslut fattade på delegation.

Samlad bedömning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Lindesbergs kommun genomfört en granskning av den interna kontrollen vid bidragsgivning till föreningar. Syftet med granskningen är att bedöma om tillväxtnämnden säkerställer en tillräcklig intern kontroll gällande hantering av bidrag till föreningar.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att tillväxtnämnden **ej** säkerställer en tillräcklig intern kontroll gällande hantering av bidrag till föreningar. Nedan ses bedömning för varje revisionsfråga. För fullständiga bedömningar se respektive revisionsfråga i rapporten eller det avslutande avsnittet "Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor".

Rekommendationer

Utifrån granskningens iakttagelser och bedömningar rekommenderar vi tillväxtnämnden att:

- Revidera riktlinjen för föreningsbidrag samt förtydliga ansvarsfördelning utifrån att bidragsgivning till föreningar hanteras av tillväxtnämnden samt att säkerställa att riktlinjer för föreningsbidrag samt delegationsordning överensstämmer gällande delegation.
- Säkerställa att dokumenterade rutiner upprättas för hantering av bidragsgivningens samtliga delar samt säkerställa en efterlevnad till dokumenten.
- Ta fram och dokumentera rutin för kontroll av att utbetalning sker till rätt förening och enligt nämndens beslut samt att inkludera kontrollen i nämndens internkontrollplan.
- Aktivt genomföra de kontroller som är medtagna i riktlinjen för att säkerställa att nämndens utbetalda föreningsbidrag används till det ändamål som det har beviljats för samt att säkerställa att kontrollerna dokumenteras på ett enhetligt sätt.
- Säkerställa att struktur för rapportering fastställs och efterlevs

Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor

Revisionsfråga	Bedömning	
1. Finns dokumenterade riktlinjer och rutiner som ligger till grund för beslut och utbetalning av föreningsbidrag?	Delvis Vår bedömning baseras på att dokumenterade riktlinjer finns men ses som inaktuella samt att ansvarsfördelningen är otydlig.	
2. Följs upprättade riktlinjer och rutiner av förvaltningen?	Nej Vi noterar att riktlinjen till viss del efterlevs men vår bedömning är att efterlevnaden till riktlinjen har så pass många brister att vi bedömer revisionsfrågan som ej uppfylld.	
3. Uppfyller ansökningarna krav i beslutade riktlinjer?	Delvis Vi noterar att samtliga stickprov visar att korrekta bilagor inte bifogats ansökningen samt att det i ett fall inte kan verifieras att nämnden tagit beslut om en bidragsansökan i enlighet med delegationsordningen. Vi noterar även att två av stickproven visar på en brist till följsamhet.	
4. Finns kontroller som säkerställer att utbetalningar sker till rätt förening och enligt nämndens beslut?	Nej Vår bedömning baseras på att det saknas en kontroll av att utbetalningar sker till rätt förening och enligt nämndens beslut. Vi noterar att det finns en viss kontroll i samband med attest med att belopp samt förening stämmer. Denna kontroll baseras dock inte på underlaget för beslutet.	

5. Genomförs tillräckliga kontroller för att säkerställa att av nämnden utbetalda föreningsbidrag används till det ändamål som de beviljats för?

Nej
Vår bedömning baseras på att det inte genomförs någon kontroll för att säkerställa att nämndens utbetalda föreningsbidrag används till det ändamål som de beviljats för. Vi noterar även att riktlinjen hanterar förvaltningens rätt att begära in underlag för kontroll samt att de varje år ska välja ut föreningar för särskild granskning, detta har dock inte genomförts.

6. Sker en tillräcklig uppföljning och återrapportering av bidrag till nämnden?

Delvis
Vår bedömning baseras på att tillväxtnämnden löpande får information under året gällande föreningsbidrag. Vi noterar dock att nämnden inte får återrapportering om det ekonomiska utfallet för föreningsbidrag eller beslut fattade på delegation.

11 november 2021

Tobias Bjöörn

Petra Ribba

Uppdragsledare

Projektledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av Lindesbergs kommuns revisorer enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan från den 2021-05-25. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.